

מסורת הש"ס

א [נקמן נט:], א [לעיל ה:], א [עין לעיל, ו] גי' מהר"ם ויש לחלק בין סי' והוא ענין בפני עצמו, א [ועי' העיני סוגיא בטהמיר דף עז: ועי' חו"ס חולין נא. ד"ה המציא],

הגהות הב"ח

א [גמ' מכה בנזארה מקום שמוכל: א] שם תיבא חייך בדיקה חלוקה. גי' כ"א עצמה וחלוקה: א [תוס' ד"ה כ"י נתמיה וכו' והוא משמיה. גי' עי' באשר"י בפי' האשה: ו] ד"ה ומו וכו' הוא מלי למפיק דאמר בס"ק דלא מחזקינן בטומאה ממקום למקום כו"י יש לחלק בין:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א [תו"ה מורה וכו' וכי אפי' נמי מטה. גי' עי' שו"ת רמ"א סי' 15 בריש בשרי דלא משמע הכי ועי' סד"ש סי' ק"ף ק"ך מה ע"ה ד"ה ויטה אכלה כדתי כמתים ועו"ש טור סי' קכג ס"ק כ"ז]

לענין רש"י

ייר"ט [ייר"ט]. אחורי הבדן.

אורד"י. להשתות [לערוך את חוטי השתי לקריאת האריגה].

מוקף רש"י

אינו מקבל כתמים. כלומר לא גזרו על כתמים [קמחו וכו']. אין שונין בטהרות. שמה עכשיו נגד וקיים לכן לא נגע. או חילוף [יעי' ה].

מדרבנן. דלמא ארגשה ולאו אדעתה: רב אשי אמר. טעמא

דשמואל דאמר לעיל [ג:] דזקה קרקע עולם כו' לאו משום הרגשה אלא כרבי נחמיה ס"ל דאמר לא הזכירו חכמים גזרת כהם אלא על

דבר המקבל טומאה הלכך כל הנך תיובתא לאו קושיא נינהו

מדרבנן רב אשי אמר שמואל הוא דאמר בר' נחמיה דתנן ^בר' נחמיה אומר א"כל דבר שאינו מקבל טומאה אינו מקבל כתמים בשלמא לרב אשי היינו דקאמר קרקע אלא לרב ירמיה מאי איריא קרקע אפילו גלימא נמי לא מיבעיא קאמר לא מיבעיא גלימא דלא מבדק שפיר ואיכא למימר מעלמא אתא אלא אפילו קרקע דמבדק שפיר דאיכא למימר מגופה אתיא טהור: **על עקבה ועל ראש גודלה** טמאה וכו': בשלמא עקבה עביד דנגע באותו מקום אלא ראש גודלה מאי טעמא וכו' תימא זימנין דנגע בעקבה ומי מחזקינן טומאה ממקום למקום והתניא -היתה לה מכה בצוארה ^ה שתוכל לתלות תולה על כתפה שאינה יכולה לתלות אינה תולה ואין אומרים שזא בידה נטלתו והביאתו לשם אלא ישאני ראש גודלה דבהדי דפסעה עביד דמתרמי ולא מחזקינן טומאה ממקום למקום והתניא נמצאת על קשרי אצבעותיה טמאה מפני שידים עסקניות הן מאי טעמא לאו משום דאמרינן בדיקה בחד ידא ונגעה באידך ידא לא ישאני ידה דכולה עבירא דנגעה: על שוקה ועל פרסותיה מבפנים וכו': מבפנים עד היכא אמרי דבי רבי ינאי

עד מקום חבק איבעיא להו מקום חבק כלפנים או כלחוי' ת"ש דתני רב קטינא "עד מקום חבק וחבק עצמו כלפנים רב חייא בריה דרב אויא מתני לה בהדיא אמרי דבי רבי ינאי עד מקום חבק וחבק עצמו כלפנים בעי רבי ירמיה כשיר מהו כשורה מהו טיפין טיפין מהו לרוחב ירכה מהו ית"ש על בשרה ספק טמא ספק טהור טמא על בשרה מאי לאו כי האי גוונא לא דלמא דעביד כרצועה היא איתהא דאשתכח לה דמא במשתיתא אתאי לקמיה דרבי ינאי אמר לה יתיוול ותיתי והתניא ^ו אין שונין בטהרות כי אמרינן אין שונין לקולא אבל לחומרא שונין: היתה פושטתו וכו': תניא אר"א בר' יוסי דבר זה הוריתי בעיר רומי לאיסור וכשבאתי אצל חכמים שבדרום אמרו לי יפה הוריתה ת"ר ה"ארוכה שלבשה חלוקה של קצרה וקצרה שלבשה חלוקה של ארוכה אם מגיע כנגד בית התורפה של ארוכה שתיהן טמאות ואם לאו ארוכה טהורה וקצרה טמאה תניא אידך בדיקה חלוקה ^ז והשאילתו לחבירתה היא טהורה וחבירתה תולה בה אמר רב ששת ולענין דינא תנן ^ח אבל לענין טומאה היא טהורה וחבירתה טמאה מאי

הרואה כתם פרק שמיני נדה

ברבי נחמיה דאמר כל דבר שאינו מקבל טומאה כו'. טעמא דרבי נחמיה כיון דדבר שהכתם בו טהור גם על האשה לא גזרו טומאה והיא ^א משמיתא דבסמוך נהי דלא מקבלה טומאה מ"מ מקבל טומאה בנגעים: **א מדרה** שמואל שהיא טמאה מדרבנן. פי' הקונטרס דתלינן

דלמא ארגשה ולאו אדעתה ואין נראה דאפילו מוחזק לה שלא הרגישה טמאה הואיל וראתה דם נדות ורז אשי נמי מודה אדלשמואל היכא דלא הרגישה טהורה מן הטורה וטמאה מדרבנן אלא אחי לפרושי דכי נמצא אקרקע דטהורה אפילו מדרבנן: **ומי** מחזקינן טומאה ממקום למקום. וקשה דמאי פריך דודאי להקל

לא מחזקינן אכל להחמיר כי הכא מחמירין דהכי אמר לקמן אין שונין בטהרות להקל אכל לחומרא שונין ויש לומר כיון דכתמים דרבנן אי איתא דתלינן להחמיר להקל נמי היה לנו לתלות בדבר הרגיל קצת אכל לענין ממקום למקום שאין רגילות כל כך אמרינן לקמן בסמוך דאפילו בכתמים שונין לחומרא ולא להקל כמינה דליפרוך ממתניתין שלא כנגד בית המדרש טהורה ולא אמרינן שזא בדיקה בחד ידא ונגעה בבשרה שלא כנגד בית התורפה. וי"ל דאם איתא בדיקה בידה נמצאה טמא היתה זכורה שאין דרוך אשה לשכוח כשהיא בודקת ומצאה עצמה טמאה. והא דפריך בסמוך ביד טמא דיאמר בדיקה בחד ידא ונגעה באידך ידא מכ"ש פריך דבעלמ' אית לן למימר הכי ועל מתניתין הוה מצי למפריך: עד מקום חבק. פרש"י חבק מקום מוחות הגידים שחובקים הידן והשוק וכנגד אותו חבק למטה עד פרסת רגלי' ולמעלה עד אותו מקום קרוי בפנים ומקום חבק החיינו רוחב הגידים מיבעיא ליה אי כלפנים אי כלחוי'. ובערוך פי' כשמעלין את השוק באנפלאות שיש להם לולאות ומקום חיבוק הולאות קרוי ליה חבק. עוד פי' כשכופפת שוקה על יריכה מה שמכוסה מן הבשר על ידי כפיפת השוק על הידן הוי מקום חבק על שם שמחבקין זה את זה: כשורה היינו טיפין עשוין כשורה דאי בלא טיפין היינו כרצועה דקאמר בסמוך. וטיפין טיפין היינו עשוין בשוני דאי לא הכי למה יש להסתפק בטיפין ורבינו שמואל פירש כשורה היינו הרבה שורות. וטיפין טיפין מצינן לפרושי עשוין כשורה או כשיר והא דאמרינן בשיליה פירקין טיפין טיפין אין מצטרפין היינו כי נמצאו על הבגד שיש לספק כל טיפה בהם מאכולת: לאו לאיתווי כו"ג. תימא נא ליה דאתא לאיתווי דילמא בכתם כי אורחיה מיירי. וי"ל מדרקאמר האי לישנא ספק טהור ספק טמא ולא קאמר על כשורה ספק טמא משמע דאתא לאשמעינן שום חידוש בכתם משונה: לענין דינא תנן. הקשה הריב"ז לענין דינא נמי נימא כאן נמצאו כאן היו כדאמרינן בשיליה המדיר גבי מומין וגבי טריפות. ויל דהתם נשניתא האשה מרשות האב עצמה לרשות הבעל והפרה מרשות המוכר לרשות לוקח אבל הכא לא יצא החלוק מרשות בעלת החלוק דאינו ביד השניה בנדרת מנהג ומכר אלא

נת.

עין משפט ונר מצוה

א מיי פ"ט מהל' אסורי צואה הל"ו [סמנ' לאוין קיא]
טושי"ע יו"ד סי' ק' סעי' י:

י ב מיי פ"ט מהל' אסורי צואה הל' כה סמנ' לאוין קיא
טושי"ע יו"ד סי' ק' סעי' יא וספיף יח:

יא ג ד ה מיי שם הל"ח טושי"ע שם ספיף יא:

יב ו מיי שם הל"ט טושי"ע שם סעי' טו:

יג ז טושי"ע שם סעי' לב:

יד ח מיי שם הל' לא טושי"ע

ט סעי' מח:

מו ט מיי שם הל' לו וע"ש

טושי"ע שם ספיף מ:

תוס' הרא"ש

פריך מינה תחילה: על כתיבה אינה תולה. וא"ת דילמא לקולא דוקא אבל לחומרא כמו על גודלה מחזקינן טומאה ממקום למקום. וי"ל כיון דכל עיקר כתמים הם מדרבנן ומקילינן בהו כדתנן בפירוקין אי מחזקינן דם ממקום למקום לחומרא ד"ה לקולא. ותימה ליפרוך ממתניתין שלא כנגד בית המדרש טהורה ולא אמרינן שזא בדיקה בחד ידא ונגעה בבשרה שלא כנגד בית התורפה. וי"ל דאם איתא בדיקה בידה נמצאה טמא היתה זכורה שאין דרוך אשה לשכוח כשהיא בודקת ומצאה עצמה טמאה. והא דפריך בסמוך ביד טמא דיאמר בדיקה בחד ידא ונגעה באידך ידא מכ"ש פריך דבעלמ' אית לן למימר הכי ועל מתניתין הוה מצי למפריך: עד מקום חבק. פרש"י חבק מקום מוחות הגידים שחובקים הידן והשוק וכנגד אותו חבק למטה עד פרסת רגלי' ולמעלה עד אותו מקום קרוי בפנים ומקום חבק החיינו רוחב הגידים מיבעיא ליה אי כלפנים אי כלחוי'. ובערוך פי' כשמעלין את השוק באנפלאות שיש להם לולאות ומקום חיבוק הולאות קרוי ליה חבק. עוד פי' כשכופפת שוקה על יריכה מה שמכוסה מן הבשר על ידי כפיפת השוק על הידן הוי מקום חבק על שם שמחבקין זה את זה: כשורה היינו טיפין עשוין כשורה דאי בלא טיפין היינו כרצועה דקאמר בסמוך. וטיפין טיפין היינו עשוין בשוני דאי לא הכי למה יש להסתפק בטיפין ורבינו שמואל פירש כשורה היינו הרבה שורות. וטיפין טיפין מצינן לפרושי עשוין כשורה או כשיר והא דאמרינן בשיליה פירקין טיפין טיפין אין מצטרפין היינו כי נמצאו על הבגד שיש לספק כל טיפה בהם מאכולת: לאו לאיתווי כו"ג. תימא נא ליה דאתא לאיתווי דילמא בכתם כי אורחיה מיירי. וי"ל מדרקאמר האי לישנא ספק טהור ספק טמא ולא קאמר על כשורה ספק טמא משמע דאתא לאשמעינן שום חידוש בכתם משונה: לענין דינא תנן. הקשה הריב"ז לענין דינא נמי נימא כאן נמצאו כאן היו כדאמרינן בשיליה המדיר גבי מומין וגבי טריפות. ויל דהתם נשניתא האשה מרשות האב עצמה לרשות הבעל והפרה מרשות המוכר לרשות לוקח אבל הכא לא יצא החלוק מרשות בעלת החלוק דאינו ביד השניה בנדרת מנהג ומכר אלא

במקום חבק. פרש"י שהוא קפץ הידן והשוק וחזק הוא מקום מתיחת הגידים שחובקים הידן והשוק ובערוך פירש שנועלין אנפלאות שיש בה לולאות ומקום חזר הלולאות קרוי עמוד פירוש אחר שסופף השוק על הידן מה שמתכסה הבשר ע"י כפיפת השוק על ידן שחובקין זה את זה קרוי מקום חבק: **בשורה** מהו. אומר ר"י דהיינו טיפין דאי שחזרת השורה יחד היינו לרצועה דבסמוך וטיפין טיפין היינו מעורבצין שאינו לא כשיר ולא כשורה והא דאמר לקמן טיפין טיפין אין מלטרפין היינו על הבגד והכא מייירי על צברה דיש יותר לתלות בדם מאכולת על הבגד מעל צברה:

ורענין דינא תנן. וא"ת מדינא נמי תתחייב השניה לכבסו כדאמר בהמדיר (כמובות עו:): כל שגולד ספק ברשותו עליו להציא צרעותה ועוד יש לומר דהתם קאמר שאם ירצה להוציא לא תתחייב האחרונה לכבוסו: מאי

הא שורה ציה המורפה שלה הוא מגיע: היא שורה. וכתם קרנה: ואלו טהורה הארוכה. ואלו טהורה קודם לציצה ואחר כך נמצא עליו דם: אם מגיע. כנגד ציה המורפה של ארוכה. טמאה אף ארוכה וכ"ש קרנה: ואם לאו טהורה הארוכה. אצל קרנה ולענין דינא תנן אבל דכבוס הכתם מן החלוק תנן לחבירתה תולה בה דלמרה אחרונה לא מהימנת לי דאת בדקתיה: שתייהן

בנדרת שאלה. ועי"ל דלא אמרינן כאן נמצאו וכאן היו אלא שאם השני בא להוציא מיד הראשון כי התם שהוא בא להוציא האשה מביתו ולפטורה בלא כחובה ולהוציאה מחזקתה הילכך

עין משפט‏
נר מצוה

נח:

מאי שנא מהא דתניא ב' נשים ב'. תימה מה דומה להך לדעיל דהכא אין לתלות צו יומר מצוו אכל לעיל אין לתלות בראשונה הואיל ובדקה ואומר ר"ת דברייתא איירי שנתעסקה בצפור וז אחר זו ואם היתה נשאלת הראשונה היינו מטהרין אותה הואיל ונתעסקה ובשציל מצרתה אנו מטמאין הראשונה שהיא טהורה גמורה גם למעלה אע"פ שהראשונה בדקה בטמאה הואיל ושינה תולה צה לענין דינא:

איין אך כה משה ומשה. הכא לא נקט סדין וסדין כדבסמוך משום דהכא צעי למימר מטה אפילו של איש שאין צה כמה טיפין של דם מאכולת אם כן ה"ג של אשה יש לנו לתלות במאכולת אכל בסמוך לא איירי אלא בשל אשה להכי נקט סדין: (ב) **ובדבריו** אנו מודים. ומיהו היכא דהרגה הרצה מאכולת או שפפש תולה כפי מה שהרגה מידי דהוה אשוק של טבחים: **עיר** שיש בה חזירים אין חוששין בכתמים. אומר רש"ס דאפי' יומר מכגרים ואפי' מן המגור ולמטה ואפילו לא נתעסקה ואין לה מכה שיש לה להגלע ולהוציא דם מניה אור"י דאין לסמוך על זה עכשיו להקל כשמואלה כתמים במקום שאין רגילות ליגע צהן חזירים וכן מנהג דלא תלינן ומיהו במקום שיש רגלים לדבר שיש לתלות בחזירים וכיוצא צהן תלינן כדקאמר ה"ש:

היו

אלא להקל שנאמר י ואשה כי תהיה זבה דם יהיה זובה בבשרה דם ולא כתם **עד** שהוא נתון תחת הכר ונמצא עליו דם עגול טהור משוך טמא דברי ר"א ברבי צדוק: **גמ'** תנינא להא דת"ר ”מעשה ותלה ר"מ בקילור ורבי תלה בשרף שקמה: או שישבה: ישבה אין לא ישבה לא תנינא להא דת"ר” ”עברה בשוק של טבחים ספק ניתו עליה ספק לא ניתו עליה תולה” ספק עברה ספק לא עברה **טמאה: הרגה מאכולת:** הרגה אין לא הרגה לא מתני' מני רשב"ג היא

דתניא הרגה תולה לא הרגה אינה תולה דברי רשב"ג והכ"א בין כך ובין כך תולה אמר רשב"ג לדברי אין קץ ולדברי חברי אין סוף לדברי אין קץ שאין לך אשה שטהורה לבעלה שאין לך כל מטה ומטה שאין בה כמה טיפי דם מאכולת לדברי חברי אין סוף שאין לך אשה שאינה טהורה לבעלה שאין לך כל סדין וסדין שאין בו כמה טיפי דם אבל נראין דברי ר' חנינא בן אנטיגנוס מדברי ומדבריהם שהיה אומר עד כמה היא תולה עד כגרים של פול [א] ולדבריו אנו מודים ולרבנן דאמרי תולה עד כמה אמר ר"ג בר יצחק תולה בפשפש ועד [ב] כתורמוס ת"ר פשפש זה ארכו כרחבו וטעמו כריחו ברית כרותה לו שכל המוללו מריח בו ארכו כרחבו לענין טבחים טעמו כריחו לענין תרומה [ג] דתנן ”או שטעם טעם פשפש בפיו ה"ז יפלוט מנא ידע טעמו כריחו ואכתי מנא ידע ברית כרותה לו שכל המוללו מריח בו אמר רב אשי” ”עיר שיש בה חזירים אין חוששין לכתמים אמר ר"ג בר יצחק” והא דדוקרת בעיר שיש בה חזירים דמיא: עד כמה היא תולה אמר רב הונא כגרים יתר מכגרים אינה תולה לימא בעד ועד בכלל קא מיפלגי דרב הונא סבר [ד] עד ולא עד בכלל ורב חסדא סבר עד ועד בכלל אמר לך רב הונא איכא עד ועד בכלל ואיכא עד ולא עד בכלל והכא לחומרא והכא לחומרא ורב חסדא אמר לך בעלמא אימא לך לחומרא אמרינן לקולא לא אמרינן והכא כדרכי אבהו [ה] דא"ר אבהו כל שיעורי חכמים להחמיר חוץ מכגרים של כתמים להקל איכא דאמרי לה להא שמעתא באפי נפשה רב הונא אמר כגרים כיתר מכגרים ורב חסדא אמר כגרים כפחות מכגרים וקמיפלגי בעד ועד דהכא כדאמרינן מיתיבי היו

הרואה כתם פרק שמיני גדה

סתינן טמאות. ולא תלינן אחד מן הכתמים בצפור ואע"ג דאיכא למתלי. וה"ג אע"ג דבדקה לימא שתינן טמאות דאימור לאו יפה בדקה: **סלע יסירה.** ומאי חזית דתלית ליה לסלע ימירה דטמאה צהך תלייה צהך הלכך שתינן טמאות אכל הכא טומאה תלייה צהך דלא בדקה: **שלשה חלוקות.** זה על גב זה: **יכולה לתלות.**

כדמפרש עברה בשוק של טבחים: **בתנאי' עד כמה היא סולה.** צדס מאכולת: כגרים. אכל טפי מהכי אין דם מאכולת כל כך גדול וצחי מיהא תלייה: **ואע"פ שלא הרגה.** ורבי חנינא פליג אדרבנן דקאמרי הרגה אין לא הרגה לא: **וסולה צננה וצבעלה.** אם יש צדס מכה: **ואם יש צה מכה.** יצשה ורחויה להגלע כלומר להתחלחל ולהוציא דם תולה: **גמ' קילור.** אפלטטור"א דרוס: **לא ישצה לא.** ולא אמרינן דלמא ישצה ולאו דעתיה: **לדברי אין קץ.** שאינו נותן שיעור ואם לא הרגה אפילו כחדל טמאה. ולדברי צחי אין סוף שהם מקילין יותר מדאי שיעור אלא אפילו כסלע תולה או יותר: **עד כגרים.** ואפילו לא הרגה יותר מכגרים לא ואפילו הרגה ולדבריו יש לנמא כגרים ועוד ולטור פחות מכגרים: **עד כמה.** כלומר וכי אפשר לתלות כתם גדול במאכולת: **אמר ר"ג סולה פשפש עד כסורמוס.** כתם רחב כסורמוס יכולה לתלות ולא במאכולת אלא פשפש שמו פשפש הרגה שכתמו גדול. פשפש פונייש"א צלע"ו: **צרים כרוספ** לו. כלומר ריחו נודף ומנציף וכל המוללו על כרוס מריח ריחו: **לענין כתמים.** דאי הוה כתם ארכו כרחבו אפילו יותר מכגרים תלינן **פשפש: או שטעם טעם פשפש.** צארכל תרומה מיירי. [ט] וכ"ש חולין דהא שרץ הוא אלא האי דנקט תרומה משום דפליגי לעיל מיניה אמרו לו נטמאת ונטמאת תרומה ר"א אומר יצלע ר' יהושע אומר יפלוט אכל [י] אומר לו טמא היית וטמאה היתה התרומה או שנודע שהוא טבל או שטעם טעם פשפש לתוך פיו ה"ז יפלוט ועד שלא נתנה לתוך פיו אירע צה פסול זה לא חיישינן להפסק תרומה: **מנא ידע.** טעם פשפש: **ואפי מנא ידע.** והלא לא הריח צו: **חזירים.** אוכלים שקלים ורמשים ומתזים דס: **דוקרת.** טבחים הרצה ואשפות ושקלים מנזיין צה: **והכל לחומרא.** הילכך עד ולא עד בכלל דאי עד ועד בכלל הוה ליה קולא דקתני עד כגרים תולה וקיימא לן צאלו טריפות (חולין נה). דככל עד אזלינן לחומרא אי עד ועד חומרא הוא אזלינן בתריה ואי עד ולא עד חומרא הוא אזלינן בתריה: **אמרי לה צאנפי נפשה.** ולאו אמתני': ה"ג **וקמיפלגי צעד ועד דהכל.** כדאמר רב הונא לחומרא כדאמרינן ככל דוכתי הלכך עד ולא עד בכלל ולרב חסדא כרבי אבהו: טיפי

מסורת הש"ס

(א) [מספחה דמקואת פי"ב], (ב) [ג'ל אינה], (ג) [לעיל יט:], (ד) [סס:], (ה) [לעיל מה:], (ו) חולין נה. ע"ש, (ז) [לעיל יט:], (ח) [פירש"י בפי' אין צדין בציה כה:], שהוא מין קטינית עגול כמין ערסה ורחב כמטה קטנה [י'] תרומות פי"ח מ"ב, [י"ג] [ג'ל והאין], [י"ד] [בדטת טו:], וס"ג, [ט] חולין נה. ע"ש, [ט] ג'ל והיה,

תורה אור השלם

1. ואשה כי תהיה זבה דם ידחה זבה בבשרה שבעת ימים תהיה בנדחה וכל דבצנן קה יטמא עד קצרב: וקרא טו יט

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה או שטעם וכו' אכל אמרו לו טמא היית וטמאה היפה המרומה: (ב) תוס' ד"ה ולדבריו אנו מודים:

הגהות הגר"א

[א] גמ' ולבריו אנו מודים נמחק וי"ג וכדבריו אנו מודים:

לעיו רש"י

אפלטטור"א. [אפלטטור"א]. רטייה. פונייש"א. פשפש (חרק).

מוסף רש"י

הרגה מאכולת. אשה היולה כתם צננה, אם הרצה מאכולת תולה בה, ואי קשית הא שיעור כתם כגרים ועוד, ומאכולת טול האי לא הוי, כדאמר (לעיל י"ז) צעינן כגרים ועוד, ואפוקי מנסי מאכולת, לא קשית, והוא לר' מנא מן אטניגנוס הא לרבנן דלא צעי האי שיעור (יעיר [י']). ותולה. כתמה, בבנה ובבעלה. אם יש צהן מכה שמו נטף עליה כשצוכיין יחד [יב]. מעשה ותלה ר"מ. כתם בקילור. אפלטטור"א ודודס הוא ומתעסקה צו (יעיר [י']). כל שיעוריו חכמים להחמיר. אי מנאמאס חומרא הוא שיעריניה במנאמאס ואי מנאמאס קולא שיעריניה בשוק, הרוץ מכגרים של כתמים להקל. ששנינו דהואה כתם על דס צננה כגרים טמא, דמתקפין לה צדס נה, אע"ג דכי משערת ליה במנאמאס חומרא הוי, לא היא טמאה אלא צומר מכגרים, אכל כגרים עצמו מחוקין ליה צדס מאכולת, והיינו להקל, דאע"ג דכגרים שיעור, צעינן כגרים ועוד, וטעמא משום דמתמים עצמן דרבנן דמדאורייתא עד דחויא מגופא, כדכתיב דס יהיה זוכה בצננה (חולין נה). הדרן עלך הירואה בתם

המומין. וכן לענין טריפות

בא הולקת להוציא מיד המוכר אבל לחייב השני לא: ואין בו אלא סלע ב'. תימה מאי פירכא היא זו שאנו הכא דהי' מנייהו מפקת אבל לעיל שבדקה הראשונה למא נטמאה. ותידין ר"ת והדא מיירי שנתעסקה האחת תחלה ואח"כ חברתה ואפי' נתעסקו ביחד אי אפשר לצמצם שלא התחילה האחת תחלה וא"כ היה לנו לתלות דם צפור בראשונה ולטהרה כהך דלעיל שהיתה בדוקה ומשני כיון דאיכא סלע יתירה איכא סלע ב' וכו' כמ' בראשונה התחילה קודם חברתה אימור לא בא מיד דם הצפור עליה אבל לעיל

הבדוקה בחוקת טהרה היא: לא ישבה לא. פי' לא ידעה אם ישבה או לאו: אין לך כל מטה ומטה ובסמוך נקט כל סדין וסדין משום דיעשבי אקמר אין לך כל מטה ומטה של איש ואיש שאין בו כמה טיפי דמים של מאכולת. ואי"כ של אדם נמי יש לתלות במאכולת כמו מטה של איש והדר קאמר אין לך כל סדין וסדין של איש שאין בה כמה טיפי דמים ואין לתלות כולם בדם מאכולת: **ובדבריו** אנו מודים. פי' ר"מ דבכלל דבריו דבריהם דרבנן מודים לדבריו דכגרים תולה ובכלל דבריו דבריו דגם אני מודה לדבריו דהיכא (הריסאה) [הורגה] הוי שיעורא כגרים תולה וכיון שבכלל דבריו [א] נראין דבריו נראין דבריו ודמיא לההיא דתנן במסכת אבות רואה אני את דברי ר' אלעזר בן ערך מדבריהם שבכלל דבריו דבריהם: עיר שיש בה חזירים אין חוששין לכתמים. [ב] פירש"י אפי' לא עברה בשוק של טבחים ואפי' אין מכה עליה ואפי' מחגור ולמטה כיון דשכיחי בה חזירין שהן מנקרין באשפה ומתיזין דם נבילות וטריפות היו בכל פעם כאילו עברה בשוק של

טבחים. ונראה דהאיניא אין לתלות בחזירים אם מצאה כתם שאינו מצוי שיהיו חזירים מתיזין דם אבל אין לומר דלטהרות דוקא קאמר כשיש לתלות בחזירים. ודדוקרת דקאמר לאותם שעושים כ טהרות בימי רב נחמן (אילא כמו ובני דמתא דאמר רב לעיל בשלדו קיים ון טמאין דלאו היינו לבני בכל אלא לשאר מקומות שעושין בו טהרות) דהא לטהרות מחמירינן טפי מלבעלה וכיון דתלינן לטהרות לחזירים כ"ש לבעלה:

^[1] (א) נראה דל"ל וכיון שבכלל דבריו דכגרים ומי"ה נקאין דבריו והמא לשהי' וכו'. (ב) [גדל"ל פירש"י בפי']. (ג) ג'ל כמו אצוני דמחא דלאמר רבא לעיל (דף טו ע"א) דלס שלן קיימת טמאין ועי' ד"מ לענין טהרות קאמר ולא היית וכו'.

מסורת הש"ס

א) ק"א עליון, ב) שנת קו' : וש"ק, ג) כפ"א: דעיתו, ד) גי' מר"מ דלמרי' כנו' ודל"מ

הגהות הב"ח

א) רש"י ד"ה כגרים מלמטה כפחות: (ב) תוס' ד"ה היו וכו' למטה כפחות מכרי' לא כלמטה ביותר מכגרים: (ג) בא"ד מעלמא אחי ועד כגרים כו' כגרים מלמטה דעד כו' כיומר מכגרים ומשני לא כגרים מלמעלה:

תוס' הרא"ש

טיפי דמים למטה. פרש"י טיפין קטנים ולמטה היינו טיפין גדולים ופריך מאי קטנים. ודלו מאי אולמא אלא עד ולא עד בכלל. ולא נהירא פי' שפי' טיפי למעלה גדולים (טיפה) ולמטה קטנים. ודלו מאי אולמא דך ברייתא פומתי' דקתני עד כמה היא תולה עד כגרי' ופליגי באי עד ועד בכלל או לא ומפרש ר"ת טיפי דמים למטה מן התנור וטיפי דמים למעלה מן התנור תולה ההתחון בעליון עד כגרים כלומר כמן העליון העליון במקום אחר ולא מגופה כן אנו תולין שבא ההתחון במקום אחר: מאי לאו כגריס דלמטה. ה"ג בספרי' ישנים ודו"פ מאי לאו שיהלו הגריס שהוא למטה בכתם העליון לומר שבא מעלמא א"כ אי לאו עליון ה"א כגריס שהוא למטה מגופה אתאי אלמא עד ולא עד בכלל. ומשני כגריס דלמעלה. כלומר הכתם ההתחון תלו בעליון לומר מעלמא אתאי עד כגריס אם העליון הוא גדול כג גריסין או ב' גריסין עד כגריס אבל אם כתם העליון אינו אלא כגריס אימר דם מאכולת הוא ולא תלינן כתם ההתחון שהוא גדול יותר מכגריס העליון. והכי מוכח בתוספתא דקתני היו עליה שני כתמים אחר למעלה ואחד למטה אפי"פ שהתחנות גדול והעליון קטן תולין ההתחון עד כגריס שאני אימר במקום שבא העליון בא ההתחון: היו עליה כגריס ועוד.

ובאותו ועוד רצופה בו מאכולת. נראה לי דהה"ג אם היו עליה כשני גריסין לר' ינאי טהורה כיון דכי

הרואה כתם פרק שמיני נדה

טיפי דמים **למטה**. כלומר קטנים: **למעלה**. גדולים: **כגרים מלמטה**. א) צפחות מכגרים ותלינן: **נמצא עליה כגריס ועוד**.

דהלכתא כרז חסדא דמימל: **כיון דבעלמא**. היכא דליכא ועוד

תליא כגריס במאכולת השתא נמי תליא האי גריס במאכולת אחרינא:

נתעסקה כגריס. דס' כפור או

קילור: אכל הכא דנתעסקה תליא.

כגריס דס' כפור ועוד דס' מאכולת הוה: **מאי למימרא**. הא אפילו תליא כגריס בצפור אכתי פש' ליה גריס ועוד: **מהו דסימא שקול כגריס דס' כפור ושדי בי מצעי: נמצא עליה מין אחד**. מדבר הדומה לכתם כגון קילור או שרף ואחר כך מנאפה על חלוקה כמס' אפי' אין מראיתו דומה לאותו המין תולה זו:

נתעסקה שאני. דכיון דנתעסקה צמין אדום היכי תלינן ציה כמס' שחור אצל נמצא עליה מין אדום תולה צה כמס' שחור דאמרינן כי היכי דניתגו עליה האי מין דללא ידעה הכי נמי הוה עלה מינא אחרינא ולא ידעה: **לא להקל על דברי סורא**. האי דגזור רבנן צכתמיס להחמיר על ד"ת שלא להקל צנדה גמורה ומיהו כתמיס עצמן דרבנן וזולתין צהן לקולא ותלינן צכל מדי: **כמס' ארוך מצטרף**. לכגריס ועוד: **משוך כל דהו עמא**. דכיון דלמר משוך מגופה אחי וצמשיכה תליא טעמא אפילו צכחדל טמא: **לעולם אפי' לרבי אליעזר צעי זירוף: ווי אמר רבי אליעזר**. משוך ודאי מגופה **אחא: צעד**. צדוקת זו: **אכל צנסי**. שעל חלוקה כגריס ועוד צעינן:

הדרן עלך הרואה כתם

רבא נתעסקה כמין אחד תולה בו כמה מינן מיתיבי נתעסקה באדום אין תולה בו שחור כי קאמר רבא ידאתעסקה בתרנגולת דאית בה כמה מיני דמא: **מועשה באשה [וכו']**: והתניא לא אמרו חכמים את הדבר להקל אלא להחמיר אמר רבינא לא להקל על דברי תורה אלא להחמיר על דברי תורה יוכתמים עצמן דרבנן: **עד שהוא נתון: איבעיא לכו מו פליגי רבנן עליה דר"א ברבי צדוק או לא תא שמע יכתם ארוך מצטרף טפינן טפינן אין מצטרפין מני אי רבי אליעזר בר' צדוק למה לי צירוף האמר משוך כל שהוא טמא אלא לאו רבנן שמע מינה פליגי לא לעולם ר' אליעזר ברבי צדוק וכי אמר רבי אליעזר ברבי צדוק בעד אבל בכתם לא ת"ש דאמר רב יהודה אמר שמואל הלכה ברבי אליעזר ברבי צדוק ה הלכה מכלל דפליגי שמע מינה:**

הדרן עלך הרואה כתם

הרואה כתם פרק שמיני נדה

נמו.

עד **היו** **כה** **טיפי דמים** **למטה** **וטיפי דמים** **למעלה** **תלינן בעליון** **עד כגריס**. פ"ה למטה קטנים למעלה גדולים תלינן בעליון הגדול דס' מאכולת עד כגריס מאי לאו עד כגריס כלמטה א) צפחות מכגריס לא כלמעלה ציותר מכגריס וזהו תימה אמאי נקט למעלה ולמטה הוה ליה למנקט גדולים וקטנים ועוד היכי משמע ליה כלמטה מאי אולמיה ממתניתין ועוד דלא הוה ליה למנקט כלמעלה וכלמטה דהוה ליה למימר כפחות מכגריס ויותר מכגריס לישנא דנקט עד הכא ונראה לי דה"פ למטה למטה מן החגור למעלה למעלה מן החגור תולה צעליון אותו שלמטה נתלה צעליון י) דשמא כמו שעליון מעלמא אחי תחתון נמי מעלמא אחי א) ועוד כגריס נתלה זו וקאמר מאי לאו כגריס למטה דעד כגריס דקתני מיירי שהתחתון עד כגריס תולה צעליון שממקום צבא העליון צא התחתון מכלל דאי לאו עליון מטמינן ליה ולא תלינן דס' מאכולת אלמא כגריס כיותר מכגריס ומשני לא כגריס ולמעלה כלומר תולה תחתון צעליון כשהעליון עד כגריס ומלמעלה למטה קחשיב כשהעליון ג' גריסין או שני גריסין עד כגריס שאז אין לנו תולין עליון דס' מאכולת אלא מעלמא אחי אז נתלה זו התחתון ומיירי כשתחתון יותר מכגריס אצל אס' היה העליון כגריס אז לא יהיה התחתון טהור שאין רגלים לדבר דאחא דס' צה מעלמא שהרי העליון יש לתלותו דס' מאכולת: **נתעסקה** **בכגריס ומצאה עליה כגריס ועוד**. אור"י

הוא הדיו נתעסקה צפחות מכגריס וממצא עליה כגריס ועוד דככלל צעיא זו דאין לומר דצהא פשיטא ליה דאינה תולה אפי' לרבי ינאי דא"כ כי פשיט לקמן מאי לאו צכה"ג לוקמה צשנתעסקה צפחות מכגריס דפשיטא ליה דאינה תולה אלא נטמא כהם משוך בכל שהוא דהא פסקינן הילכתא כו' אליעזר ונראה לפרש דהך שינויא דשני כי קאמר ר' אליעזר בר צדוק בעד אבל בכתם לא קיימא אף לפי המסקנא וכן משמע לשון התוספתא דקתני משוך טמא מפני דם הקנינה: בליק' פרק הירואה כתם בס"ד

הוא הדיו נתעסקה צפחות מכגריס וממצא עליה כגריס ועוד דככלל צעיא זו דאין לומר דצהא פשיטא ליה דאינה תולה אפי' לרבי ינאי דא"כ כי פשיט לקמן מאי לאו צכה"ג לוקמה צשנתעסקה צפחות מכגריס דפשיטא ליה דאינה תולה אלא נטמא כהם משוך בכל שהוא דהא פסקינן הילכתא כו' אליעזר ונראה לפרש דהך שינויא דשני כי קאמר ר' אליעזר בר צדוק בעד אבל בכתם לא קיימא אף לפי המסקנא וכן משמע לשון התוספתא דקתני משוך טמא מפני דם הקנינה: בליק' פרק הירואה כתם בס"ד

הוא הדיו נתעסקה צפחות מכגריס וממצא עליה כגריס ועוד דככלל צעיא זו דאין לומר דצהא פשיטא ליה דאינה תולה אפי' לרבי ינאי דא"כ כי פשיט לקמן מאי לאו צכה"ג לוקמה צשנתעסקה צפחות מכגריס דפשיטא ליה דאינה תולה אלא ודאי צכל ענין צעי: **נמצא עליה מין אחד**. פ"ה מדבר הדומה לכתם כגון שרף או קילור דהא ודאי מעלמא אחא אס' דס' היא ור"י מפרש נמצא שמונאה מין אחד למעלה מן החגור תולה זו כמה מיניס שלמטה מן החגור משוס שכמו שהעליון ודאי מעלמא אחא כך נאמר בתחתון דמעלמא אחא:

הדרן עלך הרואה כתם

עין משפט ונר מצוה

בח א (מיי' פ"ט מהל' אסורי צבה) סגג לאין קול טוש"ע יו"ד סי' ק' סעי' ח:
בב ב מיי' שס הל' כג סגג שס טוש"ע שס סעי' מה:
ג ג מיי' שס הל' כו טוש"ע שס סעי' כו:
לא ד מיי' שס הל' כו טוש"ע שס סעי' כג:
לב ה מיי' שס הל' כו טוש"ע שס סעי' כו:
לז ו מיי' שס הל' כו טוש"ע שס סעי' כד:
לח ז מיי' שס הל"צ טוש"ע שס סעי' א:
לה ח מיי' שס הל"צ טוש"ע שס סעי' ה:
לו ט מיי' שס הל"צ טוש"ע שס סעי' ח:

תוס' הרא"ש (המשך)

מדלת כגריס של מאכולת לא נשאר בו גריס ועוד והא דנקט כגריס ועוד לרבותא דר' חנינא נקטי' דאפי' בהכי מטמאה: נתעסקה בכגריס ומצא עליה בכגריס ועוד. נמצא עליה בכגריס ועוד. ג"ל דהה"ג אם נמצא עליה כשני גריסין מביעיא ליה אי מטמאי לה והא דנקט כגריס ועוד משום דאפי' בכה"ג מספקא ליה דילמא טמאה וה"ה דהוה צעי למיבעי נתעסקה בפחות מכגריס ומצא עליו כגריס ועוד דאי בהא פשיטא ליה שאינה תולה א"כ לקמן לוקי' כה"ג נתעסקה בטומט אין תולה בו מרובה. נמצא עליה מין אחד תולה בו מינן הרבה. וכגון שאותו המין אין לספק בכתם כגון שהוא למעלה מן החגור: ת"ש כתם ארוך מצטרף. לפי מה שרוצה לפשוט מכאן דפליגי לא משמע ליה שיהא שום חילוק בין כתם לעד. ולר' אליעזר בן צדוק משוך כל שהוא טמא אפי' על חלוקה או על גבי הסדיו. ולכאורה דשמעתין משמע דכי מסיק דפליגי רבנן עליה מההיא דשמואל היינו כרביעין למימר השתא וזו הוא חומרא גדולה אם נטמא כתם משוך בכל שהוא דהא פסקינן הילכתא כו' אליעזר ונראה לפרש דהך שינויא דשני כי קאמר ר' אליעזר בר צדוק בעד אבל בכתם לא קיימא אף לפי המסקנא וכן משמע לשון התוספתא דקתני משוך טמא מפני דם הקנינה: בליק' פרק הירואה כתם בס"ד